

Slovenski dom

Štev. 282.

V Ljubljani, v soboto, 6. decembra 1941-XX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.Uredništvo in sprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Vojno poročilo št. 551:

Topniško streljanje in krajevni spopadi v Libiji

Uradno vojno poročilo št. 551. pravi: V Marmariki živahno delovanje našega topništva proti napravam in motoriziranim sredstvom v Tobruku.

Dvoboji topništva na bojišču pri Solimumu.

Krajevni boji so pri Bir el Gobbiju in na zahodu od Bardije.

V noči na 4. december so angleška letala zažgala in nato z ognjem iz strojne obsipala neko našo divizijsko vojno bolnišnico.

Angleške vojne ladje so bombardirale del obale zahodno od Tobruka, bombardiranje pa ni imelo posledic.

Italijanske in nemške letalske skupine so kljub trajajočim slabim vremenskim razmeram znova napadle zbirališča čet in angleških motoriziranih sredstev na področju jugovzhodno od Bir el Gobbija.

Včeraj popoldne je pet angleških letal izvedlo polet nad mesto Villa San Giovanni (Reggio Calabria), kjer so metala bombe in streljala iz strojnice. Posebne škode ni bilo, nekaj oseb pa je bilo ranjenih. Naša lovska letala so takoj posegla v boj in sestrelila tri od napadajočih letal. Ujet je bil častnik iz posadke teh letal.

Naše letalstvo je izvedlo napade proti letalnim oporiščem na otoku Maliti.

Rim, 6. dec. s. Uradno poročajo:

V Severni Afriki so nemške in italijanske čete odbile sunke angleških ogledniških oddelkov. Nemške in italijanske skupine strmo-glavskih letal so razbile zbiranje angleških tankov v južni Marmariki. Ponoči so bombe v polno zadele letalska oporišča in dovozne ceste v prostoru pri Sidi Baraniju in Marsa Matruhu. V letalskem boju so nemški lovci sestrelili sedem angleških lovskih letal. Neka nemška podmornica je pred obalo Cirenajke poškodovala s torpedom angleški rušilec.

Potek vojne v Rusiji:

Sovjetski napadi vzhodno od Taganroga odbiti

Nezadržno nemško napredovanje pred Mosko v snegu in pri 25° mraza

Hitlerjev glavni stan, 6. dec. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja naslednje uradno vojno poročilo:

Na južnem odseku vzhodnega bojišča so se ponovni sovjetski napadi ponesrečili.

Pri obstreljevanju vojaško važnih ciljev v Petrogradu je nastala velika eksplozija v nekem municijskem skladišču in so izbruhnili veliki požari.

Pri begu iz Hangöja je poleg tovarne prevozne ladje »Stalinc« še več drugih sovjetskih ladij zavozilo na nemško-finsko minko zaporo. Pri tem so se potopili; tovarna prevozna ladja s 3000 tonami in 700-tonski parnik ter sovjetski hitri čoln.

Močne skupine letalstva so na južnem odseku bojišča in na bojišču pri Moskvi izvedle napade na pripravljane postojanke čet in na poljske utrdbe. Sovjeti so imeli hude krvave izgube in so bili mnogi tanki in topovi uničeni. Ponoči so bili izvedeni uspešni letalski napadi na Mosko in na Petrograd.

Berlin, 6. dec. s. Iz pristojnega vojaškega vira poročajo, da so bili množični ruski napadi na predelu pred Rostovom povsod gladko odbiti. Vojne operacije se še vedno razvijajo vzhodno od Taganroga. Nemško letalstvo je bilo precej delavno.

Roosevelt pripravlja 5 milijonsko armado za vdor v Evropo

Newyork, 6. decembra, s. »Chicago Tribune« objavlja pod velikimi naslovi pismo, ki ga prisojajo Rooseveltu. Pismo je bilo poslano vojnomu ministru Stimsonu, kateremu Roosevelt naroča, da naj pripravi petmilijonski ameriški ekspedicijski zbor. Ta ameriška armada naj bo pripravljena za veliko ofenzivo proti Osi do 1. julija leta 1943.

Ameriški častniki so takoj pohiteli k Rooseveltovemu tajniku Earleyu in zahtevali od njega točnih pojasnil o pismu. Ta pa je dejal, da ne more niti potrditi niti zanikati resničnosti pisma, ker o tem še ni mogel govoriti s predsednikom Rooseveltom.

Dodal pa je, da je vlada uvedla strogo preiskavo, da bi ugotovila vire, odkod je ta list prejel to novice. V amerškem parlamentu je odbor ki razpravlja o kreditu v višini 8 milijard dolarjev za vojne namene, odložil svoje seje, dokler ne bodo znani podatki o preiskavi.

Novo vojno žrtve v Srbiji

Budimpešta, 6. decembra, s. V Užicah je eksploziralo municijsko skladišče partizanov, kar je povzročilo smrt 1500 oseb v mestu. Tudi tvarna škoda je zelo velika. Okoli kraja eksplozije ni ostalo nobeno poslopje celo. Partizani so nakopičili strelivo v zelo moderno zgrajenih podzemskih prostorih novega poslopja Narodne banke. Do eksplozije je prišlo pri boju med partizani in vladnimi četniki.

Francoski interesi v Iraku

Ankara, 5. dec. AS. Na prošnjo francoske vlade v Vichyju je turška vlada sprejela varstvo francoskih interesov v Iraku.

Angleški ultimatum Madžarski

Če Madžarska do 5. decembra opolnoči ni poklicala vojske iz Rusije, se bo smatrala Anglija v vojni z njo
Obsodba angleškega koraka po madžarski vladi in javnosti — Nemčija za zdaj ne misli zavzeti stališča do angleške vojne napovedi

Budimpešta, 6. dec. s. Predsednik madžarske vlade Bardossy je včeraj sporočil poslanski zbornici, da je angleška vlada po poslanstvu Združenih držav v Budimpešti poslala madžarski vladi spomenico, ki ima značaj ultimata. Spomenica zahteva, naj se madžarske čete umaknejo z vzhodnega bojišča, če ne, se bo Anglija smatrala v vojnem stanju z Madžarsko. Ultimatum je potekel noč ob polnoči.

Novica o angleški izsiljevalni grožnji ni prišla poslanski zbornici nepričakovano, ker je angleška propaganda že nekaj tednov skušala pritisniti na Finsko, Romunijo in na Madžarsko. Nezasišani angleški korak, ki izdaja običajne angleške politične načine, v ničemer ne vznemirja Madžarske, ki je z vstopom v vojno proti Rusiji sklenila bojevati se tudi proti njenim demokratskim in bogataškim zaveznikom.

Predsednik vlade Bardossy je v začetku svojega poročila dejal, da mora naznaniti dejstvo, ki bo vzbudilo v zbornici najboljše ogorčenje. Minister Združenih držav je po nalogu angleške vlade poslal madžarski vladi spomenico, v kateri Anglija sporoča, da se bo smatrala v vojni z Madžarsko, če Madžarska ne bo nehala sovražnosti zoper Rusijo do 5. decembra ob 24. uri.

Pri teh besedah so vsi poslanci skočili na noge ter uprizorili pomembno in prepričljivo manifestacijo na čast madžarskim oboroženim silam, ki se ob boku držav Osi bijejo zoper boljševizem.

Predsednik vlade je nadaljeval: »Stališče Madžarske odgovarja samo madžarskim koristim in ga mora določiti edino vlada. To pomeni, da Madžarska ne misli sprevljuditi obrambe svojih koristi v odvisnost kakršnih koli odločitev ali ocenjevanj tujih vlad. Madžarska vlada si bo dobro zapomnila svojevoljno in nezakonito sporočilo angleške vlade. Ni dvoma, da je morala popustiti pritisku sovjetske vlade in je nazadnje odvrгла krinko.

Jaz sem amerškemu poslaniku odgovoril, da angleška vlada gotovo ve, da je Sovjetska Rusija kovala napadalne načrte zoper Madžarsko in da so 26. julija sovjetska letala po nalogu moskovske vlade brezobzirno napadla naša mirna mesta. Po tem napadu smo se zavedali, da nas Rusija ograža, in zavedali smo se tesne vzajemnosti s silami Osi. Zato se nismo obotavljali priključiti četam, ki so se borile zoper Sovjetsko Rusijo.

Ko je madžarski narod leta 1919 bil izčrpan po vojni in je padel kot lahek plen v kremplje boljševizma, so se zakotne velesile okoristile s tem zlomom, da so Madžarsko okrnile. Prepričani smo, da bi angleška vlada bila brezbržna do Madžarske, če bi to pregazile boljševiške tolpe, kakor je bila brezbržna do njene dvajsetletne okrnitve.

Odločitev angleške vlade ni naperjena toliko zoper Madžarsko in zoper države, ki so v enakem položaju kakor ona, temveč proti vsej Evropi. S tem svojim novim korakom se je angleška vlada postavila zoper Evropo, ki je po večjem delu stopila ob bok državam Osi v boju zoper boljševizem.

Predsednik madžarske vlade je končal poročilo med splošnim odobravanjem in zatrjeval, da je odločitev angleške vlade naletela na obsodbo

Tajnik stranke pri pregledu novega bataljona »M«

Rim, 6. dec. s. Minister tajnik stranke je v spremstvu štabnega načelnika milice včeraj obiskal vojašnico »Mussolini«, kjer je pregledal bataljon črnih strajk »M« ter bataljon mladih prostovoljev iz GIL-a, ki so določeni za službo pri topniški protiletalski milici. Po sprejemu je minister zapovedal pozdrav Duceju ter pohvalil liktorske mladeniče, ki morajo biti ponosni, da se lahko postavijo v bojno vrsto ob napadalnih bataljonih milice, da se pripravljajo po njihovem vzgledu, postati legionarji Mussolinija, čigar ime je geslo in poročstvo za zanesljivo zmago.

Gandhijeve izjave o nadaljevanju indijskega odpora zoper Anglijo

Washington, 6. dec. s. Indijski voditelj Gandhi je nekemu dopisniku ameriških listov dejal, da se ni v gibanju za civilno neposlušnost proti angleškim oblastem nič spremenilo in da se bo to gibanje še bolj živo nadaljevalo. Če so angleške oblasti spustile nekaj indijskih nacionalistov, ne vznjoja to pri Gandhiju nobenega drugega občutka, kakor stari odpor zoper tlačitelje Indijcev. Angleška vlada se moti, če misli, da bo z izpustitvijo nekaterih internirancev mogla spremeniti duha v indijskem gibanju, ki je odločno boriti se do kraja, je dejal Gandhi.

Predsednik vojaškega odbora v amerškem senatu Reynolds je ostro obsodil dejstvo, da je vlada dovolila amerškemu pilotom stopati v Čangkaškovo kitajsko vojsko. Senator je dejal, da je to »nemoralen korak, ki ga je storila vlada Združenih držav.«

Na francoskih železnicah so danes močno omejili ves prtljažni promet. Železnica bo za prevoz sprejemala samo kovčege z najnujnejšimi osebnimi potrebščinami.

Kupite »Slovenčev koledar«!

Naročil na »Slovenčev koledar« po 11 lir ne sprejemamo več. Pač pa ga lahko dobite še po 20 lir in sicer pri upravi koledarja, Kopitarjeva 6, ali pa v podružnici uprave na Miklošičevi cesti.

Velika protiboljševiška razstava v Budimpešti

Budimpešta, 5. dec. AS: Včeraj so v Budimpešti odprli veliko protiboljševiško razstavo, razstavo pa so organizirali zastopniki madžarskih vojskih krogov.

Zimska pomoč v Romuniji

Bukarešta, 5. dec. AS. Maršal Antonescu je izdal razglas na prebivalstvo za zimsko pomoč. Maršal poziva dobro situirane kroge, da naj prispejajo v denarju, v blagu in naj s tem dokažejo svojo socialno zavest. Nabiranje darov je prevzel ženski odbor.

Švicarsko gospodarstvo

Bern, 5. dec. AS. Zvezna vlada je objavila odgovor na vlogo narodnega poslanca Grimma. Ta je pozval zvezni svet, da ustanovi komisijo za proučevanje gospodarskega vstajanja in prehoda vojnega gospodarstva v normalno gospodarstvo. Ta komisija naj bi se posebno bavila z vprašanjem brezposelnosti, ki bo nastopila ob demobilizaciji. Za Švico je tudi važno vprašanje trgovine. Vlada je izjavila, da se z vsemi temi vprašanji resno peča in da bo pritegnila nove strokovnjake v to komisijo.

vsega madžarskega ljudstva, ki je združeno in strnjeno zoper boljševizem.

Berlin, 6. dec. s. Z ozirom na odgovore, ki so jih romunska, madžarska in finska vlada dale na ultimatum angleške vlade, pravijo v pristojnih nemških krogih samo, da je sleherna izmed teh treh držav najbrž zadržno ravnala po zapovedih svojih življenjskih narodnih koristi. Ni pričakovati, da bi Nemčija zavzela za zdaj kako stališče, ker ni nemško zunanje ministretvo še dobilo besedila teh ultimatov.

Sprejemi pri Mussoliniju

Rim, 6. dec. s. Duce je sprejel kr. vis. vojvodo Bergamskega, poveljnika VII. armade, ki mu je poročal. Zatem je v Beneški palači sprejel visokega komisarja za izvedbo ital-nemških sporazumov, nanašajočih se na gornje Poadižje.

Duce je poslal lastnoročno pismo generalu Agostiniju, poveljniku gozdne milice, ki mu je bila dodeljena druga naloga. Na njegovo mesto je bil poklican dosednji prefekt v Pulju, Renzo Chieriel.

Vesti 6. decembra

V več perzijskih pokrajinah so izbruhnili nemiri zaradi zasege živeža, ki so ga zapovedale angleške vojaške oblasti, poroča »Diplomat. und Politische Korrespondenz«.

Južne pokrajine v britanski Indiji so docela poplavljenе. Voda je izpodkopalala železniške proge in železniški promet je čisto ustavljen.

Na vzhodno bojišče so prispeli prvi oddelki francoske prostovoljske legije, tako poroča nemški vojni poročevalec Heribert von Hauth. Prostovoljci so oblečeni v sive nemške uniforme ter označeni s posebnimi modro-belo-rdečimi trakovi.

Bolgarski dijakji bodo v bodoče pozdravljali z dviganjem roke ter z vzklikom »Boj-Zmaga!«

Po vsej Madžarski danes slovesno praznujemo god državnega upravitelja regenta Horthyja in poudarjajo njegove zasluge za osvoboditev Madžarske izpod boljševizma v letu 1919 in za uničenje mirovnih pogodb, ki so Madžarsko tako omejevale.

Hitler je odkloval z viteškim križem reda železnega križa kapitana Detmersa, poveljnika pomožne križarke »Cormoran«, ki se je potopila ob avstralski obali.

V Zagrebu so včeraj praznovali 25. obletnico zagrebške vstaje dne 5. decembra 1918. V proslavo tega dogodka so zaprisegli ustasko milico. Pavelič je imel pri tej priliki kratek nagovor, v katerem je poudarjal odporni duh in vero hrvaškega ljudstva v boljšo usodo.

V Londonu potekajo pogajanja za organizacijo posebne judovske divizije, ki naj bi bila pri bojih na Bližnjem Vzhodu priključena angleškim bojnim silam, poročajo iz Ankare.

Poljski general Sikorski je bil sprejet v Moskvi in Samari pri političnih in vojskih oblasteh zelo hladno, pišejo švedski listi. Pri Stalinu da ni bil sprejet in da tudi ni uspel z zahtevu, da naj Rusji spuste poljske ujetnike.

V Buenos Airesu je povzročil velik požar hudo škodo na pristaniških napravah in blagu. Vse imetje bivše norveške kraljevske rodbine so zaplenile norveške oblasti in je prišlo v državno last.

Ob Uralu je izbruhnila epidemija legarja, poroča Francoska agencija iz Helsinkija. Nekatero tovarno so morali zapreti zaradi obolevnosti delavcev. Preti pa nevarnost, da se epidemija razširi tudi na druge kraje.

V Los Angeles bo 14. decembra priplul japonski parnik »Tatuta Maru«, s katerim bodo iz Združenih držav ter iz Paname odpotovali tisti japonski podaniki, ki se hočejo odseliti. Parnik bo vse te Japonce zvozil do srede marta.

jaških krogov. Razstavo so odprli s posebno slovesnostjo, katere so se ležili vsi člani vlade, načelnik glavnega stana, poslaniki Italije, Nemčije, Japonske in še mnogo drugih članov diplomatskega zbora.

Predsednik madžarske vlade Bardossy je imel govor, v katerem se je spomnil hudega boja, ki ga je Madžarska že enkrat vodila proti boljševizmu in je izjavil, da se je danes združila vsa Evropa, da bi zatrla zahrbtni boljševizem. Madžarska se je postavila na stran vojsk Osi in je zmagovito sodelovala in še sodeluje pri uničevanju boljševiške vojaške sile. Ves svet je danes lahko ugotovil, da je boljševizem tisti, ki zanika vsa načela o socialni pravici. Ta razstava dokazuje, da je Madžarska krepko odločena sodelovati pri uničevanju boljševizma do končne zmage.

Protiboljševiška razstava je razmeščena v petih salonih, v vseh sobah pa je zbrano mnogo gradiva o strahotah boljševizma in o zločinih, ki so jih boljševiki počenjali na Madžarskem, v Španiji in na Finskem. V glavni dvorani vise na častnem mestu okrašene narodne zastave, med njimi pa slike Duceja, Hitlerja in Horthyja.

Četrti dan zaslisevanj pred tržaškimi posebnimi sodiščem za varstvo države

Za »razumniki« so prišli na vrsto »komunisti«

Trst, 6. decembra. Po opravljenem zaslisevanju tako imenovanih »razumnikov« je danes prišla pred sodnika skupina komunistov.

Na zahtevo državnega tožilca je dal predsednik Tringali Casanova prebrati listino iz arhiva bivšega jugoslovanskega vojnega ministrstva v Beogradu, ki nosi na platnicah zgoreni naslov: »Podatki, ki jih je dal dr. Cok.« V njej je tale sestavek: »Jugoslovanski emigranti iz Beneške Julije so po večini postali jugoslovanski državljani, ki opravljajo službo v naši vojski. Med njimi jih je še nekaj, ki so italijanski državljani in potrebno je, da se vlada glede njih odloči za enotno ravnanje. Vsi jugoslovanski državljani ostalih držav, ki morejo služiti v vojski, se bodo v primeru splošne mobilizacije morali prijaviti kot prostovoljci, drugače bodo zaprti v koncentracijska taborišča, od koder bodo poslani na prisilno delo. Do zdaj se je 2500 Jugoslovancev iz Beneške Julije, ki so še italijanski državljani, prijavilo za prostovoljce; to število bi se še zvišalo, če bi prišlo do javnega vpisovanja prostovoljcev. V Beneški Juliji so vabili mladino, naj se v primeru italijanske mobilizacije odpravi v Jugoslavijo in naj skrivno prehaja čez mejo. Tj oddelki prostovoljcev bi lahko tvorili neko legijo prostovoljcev ali pa bi jih porazdelili v posameznih enotah armade na italijanske fronte. Razni razlogi navetujejo ta drugi ukrep. Zakaj ti prostovoljci bi porazdeljeni v redni vojski mogli biti zelo dragoceni zaradi poznanja ozemlja, jezika in ljudstva v Julijskem ozemlju.

Ustvarila bi se edinica 200-300 odbranih mož, ki bi v primeru umika naših čet morala ostati kot »peta kolona« v zasedenem okraju in uničevali vojaške naprave. Emigranti razumniki dobro poznajo načine življenja v Italiji; lahko bi služili kot tolmači in prevajalci pri zaslisevanju ujetnikov ali kot propagandisti. Organizacijska edinica bi ustvarila skupine četnikov.

Na ta način bi: 1. ustvarili edinic za sabotažo in uničevanje sovražne »peta kolone«, če bi se naše čete umaknile; 2. ustvarili našo »peta kolono«, ki bi morala biti organizirana v tesnem sodelovanju z našim vrhovnim poveljstvom. »Peta kolona« bi morale biti v Trstu, Gorici, Ajdovščini, Tolminu, Boveu, Postojni, Idriji itd. Tudi mož edinic in orožje ter municija bi morala biti dooločena, častniki uvežbani, da bi se v primernem trenutku spuščali s padali. Imamo še ilegalno organizacijo za sabotažo, toda za izvršitev takih poslov potrebujemo gromotnih sredstev, ki jih nam je treba takoj poslati. Nato naštevamo potrebe: 50.000 dinarjev in 100.000 lir, 5000 kg razstreliva »Ra-

sante« v kockah, 20 samokresov »Mausers« s 400 naboji za vsakega, 400 samokresov »Gassers« s 120 naboji. Poleg tega še 1000 bomb, 100 malih strojníc, kakršne rabijo nemški padalci.

V listini je naštetih 86 oseb, med njimi tudi prof. Cermelj in Zelen ter mnogih drugih obtožencev.

Po prečitani listine se je začelo zaslisevanje prvega komunističnega akademika Jožefa Tomaziča.

Tomazič na dolgo razlaga svoje odnose do drugih obtožencev komunistov in svoje delovanje za komunistično idejo. Obdolžence ne ve, če je Vremec na Furlanovo prigovarjanje širil komunistično propagando med vojaki. Bil je ustanovitelj glasila »Plamen«, pravi pa, da je ta list imel namen pobujati stremeljenja propagandnega glasila »Iskrec«. Obiskoval je tečaj slovenščine, ki jih je vodil prof. Kosovel. Zbiral je članke socialne vsebine. Glasilo je tiskal Bobič, nameščenev v pisarni advokata Tončiča. Šukova hiša mu je bila odprta in je bil večkrat tam na sestankih. Vendar pa so se komunisti hoteli ločiti od tako imenovanih »razumnikov«. Tomazič razlaga, da je bil med obema skupinama nepremostljiv prepad. Obdolžence imenuje gibanje razumnikov »irendentizem«. Toda predsednik ga pouči, da gre za nacionalizem ali separatizem. Nato je Tomazič očrtal razlike med separatisti in komunisti. Vpisal se je v slovenski tečaj samo zato, da bi nadziral separatiste. Hotel je tudi izvohati, če imajo separatisti orožje in kje ga skrivajo.

On in njegovi politični tovariši so se bali, da bi separatisti mogli nastopiti proti njim z orožjem. Tomazič je svojo nadzirano nalogo opravil zelo vestno. Iztačnil je skladišče orožja, ki je verjetno bilo last zloglasne »Orjunc«. Skladišče je čuval Bobek, ki je dal Tomaziču prost dostop, da je lahko odnašal orožje. Za plačilo je Bobku dal 10 zemljepisnih kart, ki jih je kupil v Trstu. Skladišče je bilo v neki votlini blizu Divače. V njem so bili samokresi, bombe in strelivo. Za vse je skrbel separatist Bobek, po poklicu pek iz Ilirske Bistrice. Ob koncu svoje izpovedi je Tomazič priznal, da je Bobku pošiljal podatke o tržaškem pristanišču, a zanika, da bi bil imel namen, pošiljati vojaške podatke v Jugoslavijo.

Nato so zaslišali mizarja Ferdinanda Rudina, voditelja komunistične skupine v Nabrežini. Rudin je bil tisti, ki je spravil Tomaziča v zvezo z Bobkom. Rudin in Tomazič sta širila brošuro »Delo«.

Potem je prišel na vrsto zobotehnik Albin Duje, ki je širil močno komunistično propagando med Slovenci v južnih kraških okrajih. Obdolže-

nec pravi, da je orožje in strelivo iz Ilirske Bistrice skrival v votlini, nedaleč od rojstnega kraja. Duje v glavnem priznava dejanja, ki ga obremenjujejo, a zanika, da bi bil italijanske vojake, ki so bili doma na Krasu, nagovarjal k nepokornosti in pobegu.

Za Dujem je bil zaslišan Gvido Vremec, sodni sluga, izključen iz fašistovske stranke. Pravi, da se je že od mladih let boril v neki nacionalistični organizaciji, a je iz svojega programa izključil sleherni nasilje. Januarja 1940 je v svoji hiši na Občinah imel predavanje o zgodovini filozofije in o zgodovinskem materializmu. Pri srečanjih s tovariši in s Tomazičem ni bilo nikdar govora o prevratni propagandi med mladimi vojaškimi obvezniki. Zanika, da bi pred odhodom k vojakom govoril s Staničem. Predsednik sodišča mu omeni nekatere izpovedi med preiskavo in pravi, da je v Peruggio dobil Staničev pismo s sumljivim izrekom »Ujel sem debelo ribo!« Vremec na to pripobmo molči.

Obtožence Bruno Stanič je imel simpatije za komuniste. Čeprav je glede tega poprej obširno izpovedal, skuša zmanjšati svojo udeležbo, češ da je bil skoraj samo navaden gledalec. Tudi on je obiskoval slovenske tečaje v zavodu Galileo Galilei, spoznal je Šuko, ki ga je vzel v službo. Med Šukovo odsotnostjo je nekdo brskal po predalih, ker je vedel, da je Šuka moral voditi račune o denarju, ki so ga dajali na razpolago plačevalci slovenske študentske organizacije. Prepisal je razne podatke in jih nekdo pokazal Tomaziču, ki pa pravi, da se te važne podatke ne spominja. Tudi Stanič je pisal v listi »Plamen«.

Zatem je prišel na vrsto kmet Srečko Colja, ki je zaradi protidržavne propagande že bil pred posebnimi sodiščem obsojen na šest let ječe. Bil je član komunistične skupine pri Sv. Križu. Vredel je za zalogo streliva, a ne more povedati količine. Ni hujskal vojakov. Prizna, da je njegova skupina imela točen program za po vojni: ustanoviti sovjetsko demokratsko republiko v Julijski pokrajini. Ne ve pa, kako naj bi se to izvedlo.

Nato so zaslišali komunistične obtožence Rukino, Domicilija di Lenardija in Antona Abrama,

ki obsežno priznavajo, da so se bavili s prevratno propagando, delili brošure in širili komunistični list »Delo«. Obtoženci Rudolf Uršič, Ivan Vadaln, Ivan Gasperi, Posarelli, Jakob Dolenc, Fr. Sluga, I. Vata, Albin Skrij in Jakob Semič priznajo, da so skrbeli za prenašanje orožja. Vadaln izpove tudi, da je hranil večjo količino orožja, katero je izročil Tomaziču, ta pa je poskrbel za razdelitev orožja med komunistično skupino.

Sprejem v italijansko liktorsko mladino v Ljubljani

V teh dneh se vrši vpisovanje v Italijansko liktorsko mladino v Ljubljani. Pri vsakem upravitelstvu in vodstvu zavodov lahko interese dvignejo pole za vpis v to mladinsko organizacijo. Vpisne pole morajo biti izpolnjene v duplekatih, podpisane in vrnjene upravitelstvom. Prošnje za vpis v organizacijo morajo biti podpisane tudi od staršev ali varuhov. V Italijansko liktorsko mladino v Ljubljani lahko vstopijo otroci, rojeni v naslednjih letih, in se vpišejo, kakor sledi:

- moška mladina, roj. v letih 1934, 35, 36, 37 v Figli della Lupa;
- moška mladina, roj. v letih 1933, 32, 31, 30, 29, 28 v Ballila;
- moška mladina, roj. v letih 1927, 26, 25, 24 v Avanguardisti;
- ženska mladež, roj. v letih 1937, 36, 35, 34 v Figlie della Lupa;
- ženska mladež, roj. v letih 1933, 32, 31, 30, 29, 28 v Piccole Italiane;
- ženska mladež, roj. v letih 1927, 26, 25, 24 v Giovani Italiane.

Za voditelje ni nobene starostne omejitve. Ponovno se opozarja, da je bilo vpisovanje poverjeno šolam, ker imajo one najboljši pregled nad mladino. Tisti pa, ki ne obiskujejo šol, se lahko sami osebo predstavijo na zveznem poveljstvu GILLA, Bleiweisova 28, ki tudi razdeljuje formularje in da vsa potrebna pojasnila.

Uradi za izseljevanje Nemcev - v Ljubljani S Kočevskega se je izselilo do 13.000 ljudi

Ljubljana, 6. decembra. Kakor smo že svoj čas poročali, je v Kočevje sredi oktobra prispela iz Nemčije skupina železniških voz, v katerih so bili nameščeni posebni uradi za izseljevanje Nemcev. Od ljubljanskega okrajnega sodišča sta bila v Kočevje določena tudi dva sodna uradnika, ki jima je bilo zaupano overovanje podpisov na raznih listinah, zlasti podpisov gospodarjev in posestnikov na zemljiško-knjižnih listinah in na generalnih pooblastilih. Ta dva uradnika sta v 6 tednih overovala nad 6700 podpisov. Izseljalni uradni poslali na Kočevskem so končani. Izselilo se je iz kočevskega okraja do 13.000 Nemcev ali 99% prebivalstva. Nekateri vasi so popolnoma izpraznjene, tam vlada tišina. Vse je zapečaten. Ponekod se tu in tam izza vogala pokaže kak cigan.

Vsa železniška garnitura z vsemi selitvenimi uradi se je zdaj preselila v Ljubljano in je bila postavljena na poseben stranski tir med glavnim in gorenjskim kolodvorom. Ti uradi so včeraj že

pričeli poslovali. Vsak ljubljanski Nemec, in oni iz okolice, se mora javiti v teh uradih zaradi popisa in kontrole. Kolikor je znano, je bilo na mestnem poglavarstvu vloženih kakih 825 prošenj ljubljanskih Nemcev za izselitev. Te prošnje so bile sedaj poslane na Vis. komisariat, da jih po posebni glavni selitveni komisiji pregleda, odobri in ukrene vse odredbe za selitev.

Na magistratni deski je bil do včeraj nabit tudi razglas, ki je določal, da lahko Nemci, ki so že nemški državljani, ostanejo v Ljubljanski pokrajini in nadalje opravljajo svoje posle, prav tako je bilo objavljeno, da lahko v naši pokrajini ostanejo tudi oni Nemci, ki so bili jugoslovanski državljani, glede katerih državljanstva pa bodo pozneje izdana potrebna navodila. Kakor smo izvedeli, je zaprosilo za izselitev tudi do 200 oseb Nemcev. Nekateri Nemci, ki so se odločili za izselitev, so že prodali nekaj svojih nepremičnin in je zadnji čas opazati na nepremičninskem trgu živahnejše zanimanje in večje kupčije.

Letošnji sv. Miklavž je bil bolj domač

Ljubljana, 6. decembra. Letošnji Miklavž je za nami. Veliko je bilo radostnega pričakovanja, veliko je moral misliti Miklavž kako bo zadovoljil svoje male prijatelje in vse druge, ki so dobri. Letos je bila glede nakupovanja daril večja zadrega kakor druga leta. Pa vendar, za vsakega je sv. Miklavž kaj kupil. Petični Miklavž si je seveda lahko privoščil tudi kakšne dražje stvari. Bilo pa je pri letošnjem Miklavžu opa-

ziti, da se je spomnil starih dobrih časov, ko je na nastavljeni krožnik naložil domačih jabolk, suhih krljev, pa orehov s pomarančami. Tudi letos je bilo veliko otrok na takle način obdarovanih. Miklavž ni mogel nakupiti kar bi hotel, kajti tudi on je moral imeti karte, če je hotel kupiti take reči, ki so sicer pod zaporo. Tudi Miklavž ni imel nobenih privilegijev v trgovinah. Zato pa je v večji meri nakupil sadja in slaščic, ki jih je nakupil po mili volji.

Otroke je sv. Miklavž obdaroval tudi z igračkami, vsaj dejali bi tako, ko je pa bilo po trgovinah z igračkami te dni vedno tako veliko ljudi. Otroci so bili daril sila veseli, saj tudi ni vsak dan sv. Miklavž, ki bi bil tako radodaren kakor je bil včeraj.

Ce si hodil včeraj po mestnih ulicah, si opazil nenavadno veliko ljudi. Posebno v večernih urah. Vsak je tiščal pod roko zavojček. Eden enega, drugi spet po več, pač toliko, kolikršne so bile potrebe. Vsi pa so hoteli proti domu, da pripravijo svojim ljubljanim otrokom veselje. Nekateri je sv. Miklavž že včeraj obdaroval, druge, in teh je bilo veliko več, pa je obdaroval šele danes na vse zgodaj. Joj, koliko otrok danes ni moglo zaspati vso noč, ko so pričakovali Miklavža, kdaj jih bo obiskal. Čuli so, pa ga kljub temu niso slišali. To se jim je čudno zdelo. Pa kdo bi razmišljal o tem, kdaj je prišel, glavno je, da je nastavljena sklada polna sladkih stvari in sadja, zraven pa še zavoj z darilom. — Letos tudi ni bilo toliko Miklavževih večerov kot sicer. Na kratko: Miklavž je postal bolj domač, kar doma se je rajši držal. Zakaj pa ne, ko je pa zunaj bilo tako mrz.

Prvo državno nagrado za mladinske sklade je pred leti prejel rimski skladatelj Leon Santarelli za opero »Pevka s planinc«. To izredno melodiozno in vzgojno delo bo izvajalo ob spremeljavi orkestra nad 60 mladih pevcev in igralcev iz Salezijanskega mladinskega doma na Rakovniku v ponedeljek, 8. decembra ob pol 5 popoldne v Frančiškanski dvorani. Vstopnice dobite jutri od 17-20 in na dan predstave od 10-12 ter od 14 naprej pri blagajni.

„Delajmo iaslice“
je lepa adventna knjiga. Odkriva neizčrpn bogastvo jaslic in daje podrobna navodila za postavljanje. Slo strani, 38 slik. Stane samo 8 lir.

Dobi se v Ljudski knjigarni, Slovenčevi podružnici, Miklošičeva c. in Mladinski založbi. Pri večjem naročilu pri Zalažbi »NOVA STVAR« (Domobranska cesta 27) p o p u s t. (Telefon 47-48)

giungono a destinazione contemporaneamente alle corrispondenze per espresso impostate nello stesso giorno ed alla stessa ora. Sono accettati da e per tutte le località del Regno e delle Colonie italiane. Hanno corso coi treni diretti e direttissimi. Sono recapitati a domicilio per espresso subito dopo l'arrivo a destinazione.

dospejo na naslov ob istem času kakor ekspresna pisma oddana na pošti istega dne in ob isti uri. Sprejemajo jih v vseh krajih in za vse kraje Kraljevine Italije in kolonij. Potujejo z direktnimi in pospešenimi brzovlaki. Na dom so dostavljeni najhitreje, takoj ko dospejo na namenjeno postajo.

Igor Zagrejen:

Zavetje v pečevju

Na starem štoru se še sveti sneg, prav malo ga je že. Da bi te zlodej! Tako dolgo si se držal? Res da si ves medel in da veliko dni ne boš več prestrajal, ali človeku se vendarle zdi čudno, da ga v takem kraju še zmerom narajma! Vidiš, tuje zraven že širi, skoraj da zares preveč prijazno, vsak svoj beli list skromna roža, nikoli ne čisto zagotovo pred snegom in pezoze rešena — teloh. Pa tisti zeleni teloh? Skromen cvet, prašniki svetijo v njem s skromno radodarnostjo. Če čas ne bi bil tako reven na veselju, kdo neki bi se zmenil za tak reven cvet? Kdo neki? Pa kako se upa odpreti čašo? Kako se upa razcveteti? Saj je še vse trdo pritisnjeno pod okrutno vlado zime. Ta se še ne mara poskoviti. Kakšen posebno mrzel dan si izbere — in spet se zapode izpod sivega neba beli metuljčki, mrzli, beli metuljčki. Kako nagosto se vsipajo in roje! Pa je spet vse belo, spet se zdi ves kraj tak, kakršen je bil pozimi. Veje se upogibajo pod težo vodnega snega, kdaj pa se kakšna veja naveliča teže in se je otrse. »Puhs«, napravil, in breme sede voljno podno, brez godrnjanja, kar takó obsesti tam. Pajčevina se prede čez dan, ki je pust in čmerikav.

Za hudirja se tam zgoraj ne upa začeti pomlad. Zmerom se še dobi kakšna sprememba, ta te dan, ki je vmes, dan, ki moti in ne pusti, da bi se razmahnilo — življenje, vsaj tisto, ki borno miga in se usaja pred vsako pomladjo.

Ti možje gredo dol.

Na vsakem koraku srečavajo zdaj, ko gredo po visokem gozdu, tisto pustošenje, ki ga je bila tam zaupala srečnejšim časom pozna jesen. Ubogo, gnilo listje, zbegano drevje, ki še ne ve, kaj bi počelo s popki, zemlja, ki tiho ždi v pričakovanju, da ji bo vendar že ukazano, naj izpolni zapoved narode. Tako zmešan puščavo najdejo možje z višin. Dih pa je vendar že mlačen spomladanski.

Ah, le! Koliko lepše stopi noga na kopnem kakor gori v snegu! Kar lahak se počuti, ko tlačiš doli grede z igličevjem pokrita tla in ko suvaš v preležano, prezimljeno listje. Saj to je gnoj, kako je masno, umazano in zoprno! Hoditi pa se da čes prav letno.

Le naprej, možje! Zdaj je zakročila kri. Z obrazov puhti, potne srage, ki so se nabirale, zdaj lijejo raz obraz. Pod pažduho je ogabno gorko, zraven pa kar

čutiš, kako se ti na dlakah po prsih nabirajo znojne kapljice. Miru nimaš pred njimi, neutrudno te ščegetajo, ko ee spuščajo po životu dol do popka. Pa kako se sople! In lica, lica, ta pa žehit kakor bi človek sedel zraven hudó zalaganega ognja. Kri buška vanje, zdaj goré.

Kaj pa hočeš! Zmerom si bliže dolini. V domače, bolj vajene kraje se spuščas. Malo je te gorjave, zares od strmega poto, ko ee se tako neugmano poganjaš kar naprej dol, še več je je pa nemara zato, ker te tako dolgo ni bilo med ljudmi. Zdaj pa spet prihajaš v kraje, ki ee v njih ves zasukaš! Dolina je blizu, pa tudi drugi letni čas, kaj pa misliš, kamor zdaj greš in kjer boš pot končal, tam je že zdavnaj pomlad, vselej zelena pomlad je tam!

Zmerom mlačnejši prihaja zrak. Kako voljno zasopejo pljuča, kako lepo ti ta ne zna umivati lice!

Zdaj pa zagledajo prvič več telohov. Ta je bel, oni zelen. Pa ko pridejo malo niže, tam jih že pozdravi jetnik! Siva, kosmatá velikonočnica — to zagledaš ob poti. Da si že vendar tu, ne veš, s kakšnim veseljem te pogledam! Kar zdi se mi, da boš po razdejaju kakor ste ga ve, gozdne rože, morale prestatí, pa ste spet pognale — tudi za nas kmalu prišla prava pomlad!

Ko krenejo iz gozda na plano, ee jim zaeveti nasproti v bregu med čopastim

vrnuhom, v najbolj nepripravnem kraju, ee zdi, vojska trobentic. Eden skoči iz gruče preč in si utrga šop, potlej pa z vnmemo pihá vanje in smešni glas med gručo napravi ničkoliko veselja.

Nobeden ni pogledal, kdaj so se čez nebo navlekli oblaki. Kdo pa bi za takšno reč tudi imel čas!

Oblaki so prepredli nebo do kraja. Ta ali oni od ljudi, ki so se urno spuščali po stezi proti Klokovnjaku — res je bila borna, ali kdor je vajen hoditi, ta ee še sprašuje ne, kakšna je — ta ali oni ee je ozrl med drevjem proti goram nad seboj, tako mimogrede. Videl je pa, da ee jih objele megle, počemerile so se in se skrile v njih.

Ko so že malo bolj na ravnem, jih zaleti dež. Prav pohlevno pršenje, tako, kakršno je v navadi konec aprila ali prve dni maja. Pretenke kapljice se spuščajo iz sivega zastora, kar naprej, kar naprej. Svet postane zamišljen kakor bi ee bil ustrašil, da mu je bila spet ukradena lepota, ki jo je bil šele komaj dobil.

Ko so spet malo niže, jih pozdravijo zvončki, ti zamišljeni lepi kimovci. Nedaleč preč pa še najdeš, kar na lepem, rjuho snega. Gotovo ga je bil privlekel sem dol plaz. I — visoko gori je bil ta eneg sedel, zdaj je pa tu kakor bi se norčeval iz rumenih mačjih oči, ki ee varno šopirijo okrog sive skalne klade sredi med bujno poganjajóčo spomladansko travo.

To je pa že zares prava pomlad! Dalj ko greš dol, več cvetja srečaš.

Ko minejo zadnji strmi rob in ee spušte po melišču na ravno spodaj, vsi predahnejo. Čeprav ni nobeden nič ukazal, tam ostanejo in zajamejo sape. Dež pa mirno gre nanje, pohleven dež, tak dež, da tudi ure in ure nikoli ne bo nikogar premočil, če je le zoper njega kolikor toliko zavarovan. Tak dež gode in šumi po listju, sika potihem med skale, pripravila k solzenju bolj nežne glavice vseh spomladanskih cvetk.

Zdaj že gredo skoraj po ravnem, pod listnato streho bukev. Kako ti tole zeleno, nežno bukovno listje ni čedno! Tako svetlozeleno je, tako je tiho kakor bi prav ne moglo verjeti, da ee je tako zgodaj vsedlo na veje!

Ti pa greš pod to mirno, čedno zeleno streho, greš s takim voljnim srcem kakor je bil podobno pot hodil rajnik Velen, če ga je bil kateri poznal: tako mehak, dober in s srcem pri vseh ljudeh pa stvareh enake volje!

O ti dobri bukovni gozd! Ti mehokba zelenega listja, ki se nate prav pohlevno spušča dež! Kakšna streha si ti, kako nas napeljuješ na nove reči, kaj vse nam ne budiš, v srcu! Kakšne upe, kakor vesele slike o dnehi, ki še pridejo!

Kaj je pa zraslo tud divjega česna! Kako oster duh zdaj udarja v nos! Sam divji česen, divji česen, kar skozi, ko greš to svojo pot.

Zanimivosti iz »Obiska«, št. 9-10

Pred dobrim tednom je izšla težko pričakovana predzadnja letošnja številka tega našega edinega ilustriranega družinskega mesečnika. Zaradi izostanka nekaterih mesecev, ki so ga povzročili posebni letošnji časi, mora revija v dvojnih številkah dohiteti zamudo, tako da bo do Božiča izšlo vseh dvanajst števk.

Tudi pričujoči zvezek predstavlja po vsebini in obliki prijetno presenečenje, kakor smo to pri »Obiski« vsako pot navajali. Naslovna stran v bakrotisku kaže imponzanten prizor iz letošnje uprizoritve Shakespeareove drame »Hamlet« v dramskem gledališču. Z bakra tiskana priloga prinaša dalje zanimive posnetke o sloviti božji poti Barbani pri Građežu in o oglejski baziliki, potem domači prikaz in slikah o suhi robi pod naslovom »Sem Ribčan Urban«. Jedro slik v bakrotisku tvori vrsta izvršnih posnetkov M. Javornika o letošnjem poznem ustihanju Cerkniskega jezera in o svojevrstnem ribarjenju na tem čudesu našega Krasa. Ni manj zanimiva in domača ni naslednja skupina slik S. Kristana pod geslom »Pojdimo v prejo«. Prikazuje staro predenje domačega platna v Beli Krajini. V bakrotisku prinaša revija še nekaj posnetkov naših fotografskih mojstrov: Bolafija, dr. Krisperja dr. Frelaha in P. Kocjančiča.

V knjižnem, to pot še posebno obilno ilustriranem delu, bomo na prvem mestu krepko novo M. Petriča »Ločnica«, ki je jedrat prikaz življenja naših gorjancev in njihovega boja z divjo prirodo. Zorko Simčič, uveljavljajoči se mladi, menda edini sedanji slovenski humorist, je prispe-

val šaljivo »Zgodbo o mitnini«. D. Dolinar je napisal zanimiv, s slikami osvetljen prikaz »Vrtovi in cvetje v sivi davnini«. Pod naslovom: »Suez — vrata v široki svet« prinaša revija vrsto nadvse učinkovitih slik o Sueskem prekopu in njegovih zanimivosti. Jan Plestenjak je napisal kratko in dobro črtilo »Očetu, ki ga čas ne vznemirja«. Marjan Juvan, priznani naravoslovni pisatelj nam nudi »Božjo apoteko« s koristnimi navodili za domače zdravljenje z zdravilnimi zelišči. Posebno aktualen je prikaz v slikah »Portugalska, nova in stara«. Nadaljuje se zanimivi roman »Amarillys, sladki cvet« s slikami. Nekaj zanimivih podob iz naše ljudske umetnosti prinaša etavek R. Lenčka »Naše slike na steklo«. Oglasil se je spet »Obiskovim« prijateljem že dobro znani Jumbo to pot s presretno novelo »Primer dr. Goljanova«. Pisan, raznovrsten, uporaben ter današnjim časom primeren je obsejni modni del. Zanimive in napete so uganke ter šah, še posebno pa kriminalna uganka v slikah pod naslovom: »Videz večkrat vara«.

Poleg navedene vsebine prinaša ta številka polno zanimivih slik in drobiža, tako da znova opravičuje sloves te naše najbolje in najmodernejše ilustrirane družinske revije.

Vse prijatelje »Obiska« opozarjamo, da bo revija prihodnje leto izhajala redno in točno vsak mesec. Nekaj zanimivosti in privlačnosti za prihodnji letnik bo objavljenih v 11-12 številkah, ki bo v povečanem obsegu izšla za Božič. »Obisk« se naroča pri Upravi, Ljubljana, trgovina Ničman, Kopitarjeva ulica.

Še nekaj pojasnil o prodaji oblačilnih predmetov na karte

I. Glede zahtev po tekstilnih bonih s strani pokrajinskih ali občinskih uprav, ali s strani zavodov, bank itd., ki želijo nabaviti svojemu osebju uniforme, se pojasnjuje, da se za zavode, banke in podobno ne morejo dovoliti boni v omenjeno svrhu; nakup odnosnega blaga za oblačila osebja se more vršiti samo z osebnimi nakaznicami osebja samega.

Kar se pa tiče pokrajinskih in občinskih uprav, je treba razlikovati med osebjem, ki mu je uniforma neobhodno potrebna (cestni stražarji, gasilci, pometarji itd.), in osebjem, ki mu ni potrebna in ki mu zadostuje čepica ali trak okoli rokava, da se kot tak razlikuje od drugih.

V prvem primeru (ki spada k onim, o katerih je govora v čl. 22. nar. Vis. komisariata št. 144, Sl. l. št. 512/90-41-XX) velja sledeče pravilo: trgovsko-industrijska zbornica izdaja zahtevane bone za najnujnejšo količino tkanin v svrhu nove uniforme, ali pa obnove prejšnje, tozadevno pa se poudarja, da bi bilo na mestu podaljšati dobo trajanja oblačilnih predmetov, da se tako omogoči ono varčevanje s tkaninami, za katerim stremi ravno sistem nakaznic.

V drugem primeru pa se ne izdajajo boni, ker za obnovo uniforme se bo treba poslužiti oblačilnih nakaznic odnosnega osebja.

2. Glede na odd. I. okrožnice Vis. komisariata z dne 7. nov. 1941, VIII. št. 4776/62-41 se pojasnjuje:

a) Nakupni boni, ki jih izdajajo okrajna glavarstva ali trgovinsko-industrijska zbornica, so veljavni za nakup racioniranih izdelkov pri detajlistih in sploh pri podjetjih, ki prodajajo občinstvu. Dobavitelj ne sme napraviti na bonih nobenih beležk in imetniki bonov lahko nakupujejo pri podjetjih, ki si jih sami izberejo. Kakor že omenjeno v gori navedeni okrožnici, se skupna količina blaga, ki ga sme konzument prevzeti, lahko na njegovo željo deli na več nakupnih bonov.

Zavodom, sožitjem in podobnim konzumentom, ki so pred uredbo nakaznic normalno obnavljali svojo zalogo pri veletrgovcih ali producentih in ki so nakupovali znatne količine blaga, je dopušteno, da dobijo od trgovsko-industrijske zbornice dovoljenje (pooblastilo), da si tudi za naprej nabavijo blago pri svojih omenjenih običajnih dobaviteljih.

Trgovinsko-industrijska zbornica bo beležila to pooblastilo na nakupnih bonih in dobavitelji bodo podatke na njih beležili v knjigi prejema in oddaje, da jim služijo kot opravičilo za oddajo blaga.

b) Nakupni boni se morejo praviloma uporabiti samo v pokrajini, v kateri je sedež okrajnega glavarstva, ali pa na katero se razteza jurisdikcija zbornice, ki jih je izdala.

Kljub temu se dovoljuje trgovinsko-industrijski zbornici, da s posebno pooblastilno beležko na nakupnih bonih omogoča njeno veljavnost tudi iz-

Richtede sempre lampade con questo imballo. Esse Vi assicurano: Qualità - Economia - Grande quantità di luce.

Zahtevajte vedno žarnice s tem zahtevom. One Vam jamčijo: Kakovost - Varčevanje - Veliko količino luči.

OSRAM-D
di luce a buon mercato
Vam rudi luč poceni

ven pokrajine. Odnosno pooblastilo mora imeti izjemen značaj, zaradi česar se bo dajalo le v primeru, da je interesu to v resnici potrebno.

3. Prihajajo vprašanja glede kriterijev, po katerih se je ravnati pri obnovi namiznega, posteljnega ali toaletnega perila za hotele, penzije, častniške krožke in menze, bolnišnice, otroške domove itd., za gostinske obrate (restavracije, kavarne itd.), za oddelke industrijskih podjetij, ki skrbijo za bigiensko sanitetno pomoč svojim nastavljenem ter za trgovinske ladje.

Ze čl. 19. naredbe Vis. komisariata št. 144, Sl. l. št. 512/90-41 pove dovolj jasno, da se za izdajo nakupnih bonov v takih primerih mora zbornica ravnati po kriterijih najstrožje ekonomije.

To pomeni, da če omenjene vrste sožitja itd. že obratujejo, se načeloma ne bo dalo nobeno pooblastilo za nakup blaga, razen če interese dokazujejo, da imajo absolutno potrebo po blagu. Nasprotno, če gre za novo ustanovljena sožitja, se bo dovolila najnujnejša količina, potrebna neobhodno za njih obratovanje.

1. Glede na čl. 11. nar. Vis. komisariata z dne 8. novembra 1941-XX, Sl. l. št. 512/90-1941, se opozarja, da more imetnik osebne oblačilne nakaznice, ki se je okoristil z možnostjo, ki mu jo daje tretji odstavek omenjenega člena, da si nabavi manufakt, čigar vrednost je višja od 40 točk za nakaznice A in višja od 32 za nakaznice B, uporabiti svojo nakaznico za nadaljnje nakupe šele v drugem ali v tretjem štirimesečju onega leta, za katero velja nakaznica, pač po tem, če je število preostalih odrezkov višje ali nižje od 80 ali 64 za nakaznice A ali B.

Nadalje se daje na znanje, da morajo detajlisti, če je nabavljeni manufakt bil kožuh (čigar vrednost v točkah je, kakor znano, 110, 90, 80 ali 90, če gre za moški, ženski, deški ali deklinski kožuh), dodati listom za zbiranje točk, na katerih so bili nalepljeni obojni odrezki, izjavo, s katero se posvedočuje, da se odrezki nanašajo na nakup kožuha. Trgovinsko-industrijska zbornica ali okrajna glavarstva bodo vrnila detajlistom one liste, na katerih se bodo nahajali odrezki z višjo numeracijo od 80, 65, 50 in 60, če gre za moške, ženske, deške ali deklinske nakaznice, katerim bi manjkala gornja izjava.

Trgovinsko-industrijska zbornica ali pa okrajna glavarstva bodo vrnila tudi one liste, na katerih se bodo nahajali odrezki z višjo numeracijo od 40, ali 32 do 80, 65, 50 in 60 (kakršna je pač nakaznica), če odrezki niso skupno odrezani v popolnem vrstnem redu števk od 1 naprej.

Vrnjenih listov ne bo mogoče prej izročiti v zameno za bone za dvig kot šele v štirimesečju, v katerem so tisti nalepljeni in predčasno predloženi odrezki veljavni.

2. Na vprašanje glede smernic pri razdeljevanju posameznih kož za kožuh, se pojasnjuje: Dočim ostane v veljavi prepoved prodajanja kož za kožuhe občinstvu, se potrjuje, da je dovoljena prodaja in izmenjava omenjenih kož med trgovci, med trgovci in obrtniki ali konfekcionisti potom predložite listin, ki dokazujejo upravičenost za omenjeno poslovanje.

Trgovci, obrtniki in konfekcionisti lahko uporabijo kože za popravo kožuhov, za garniture, za mufe, ovrtnike itd. in jih tako opremljene lahko prodajajo konzumentom, ne da zahtevajo točke.

Listice in podobne izolirane kože, ki so že montirane, niso podvržene odvzemu točk.

3. Z ozirom na oddelek I. okrožnice Visokega komisariata z dne 24. nov. 1941 No. 4776/107-1941 glede inventariziranja blaga v točkah po stanju z dne 30. nov. 1941 se pojasnjuje, da morajo trgovske trdnice, ki izvršujejo trgovino na debelo in na drobno, sestaviti in predložiti ločene prijave zalog, vsaka na predpisanih obrazcih v treh izvodih: eno za zadevno blago v trgovini na drobno, drugo za zadevno blago v trgovini na debelo.

Kadar se medsebojno pomešana trgovska delavnost na debelo in na drobno ene in iste trdnice ne vrši potom ločenega vodstva, so interesirane trdnice, ki se bodo smatralo za detajliste, zavezane predložiti samo 1 prijavo.

4. Tiskarski stroški za tiskovine inventarja gredo v breme trgovinsko industrijske zbornice. Ta pa je pooblašena, da jih povzame od vseh onih, ki so dolžni predlagati inventar.

5. V nejasnih in dvomljivih primerih se je glede razlage predpisov o prodaji racioniranih tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov in obutve ravnati po pojasnilih, ki jih bo izdal Visoki komisariat.

Jekocitol, Tonovin, Efetusin rabljene steklenice, očistene, kupujemo z zamaškom ali brez. »Ostotako«, Resljeva cesta.

Ljubljana

Koledar
Danes, sobota, 6. decembra; Miklavž, škof.
Nedelja, 7. decembra; 2. adv.; Ambrož.

Ohvestila
Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska 10; mr. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Križanska moška kongregacija ima na praznik Brezmadežnega spočetja duhovno opravilo zjutraj in zvečer v družbeni cerkvi v Križankah — Pričetek izjemoma zjutraj ob pol sedmih, zvečer pa ob pol šestih. Zjutraj med sv. mašo skupno sv. obhajilo.

Ljudski oder je s svojo uprizoritvijo Leskovčeve drame »Vera in nevera« odkril prvi pomen in vrednost tega dela. Tako je napisala kritika in to je najlepše priznanje prirediteljem. Občinstvo pa mora svoje hvaležno priznanje avtorju izraziti s tem, da se v obilnem številu udeleži ponovitve, ki bo jutri, v nedeljo popoldne ob 5 v frančiškanski dvorani. — Vstopnice za prireditev, katere čisti dobiček je namenjen socialni akciji Rdečega križa, dobite v predprodaji pri Stiligosti v Frančiškanski ulici.

Osnutki proračunov mestne občine Ljubljanske za l. 1942 so izdelani ter so po § 117. zakona o mestnih občinah od danes 5 dni, torej od 6. do 10. decembra, razgrnjeni občinstvu v vratarstvu sobi v pritličju mestnega poglavarstva, Mestni trg št. 27. Vsak član mesta in tudi vsaka oseba, ki plačuje neposredni davek od imetja občini, ima pravico, napraviti svoje pripombe k osnutkom proračunov v tem roku.

Mestno zdravniško dežurno službo bo od sobote do 20. do ponedeljka do 8 zjutraj opravljala mestna zdravnica dr. Žitko Jožica, Pleteršnikova 13-1, telefon 47-64. — Od ponedeljka od 8 do torška do 8 pa mestni višji zdravnik dr. Ahčin Marjan, Korytkova 18, tel. 36-24.

Kdor še ni dobil živilske nakaznice za december lahko pride ponj tudi v nedeljo 7. t. m. v mestni preskrbovalni urad v Mestnem domu od 9 do 12.

Po oblačilne nakaznice naj pridejo vsi tisti, ki stalno prebivajo v Ljubljani ter še niso dobili oblačilne nakaznice, najpozneje do prihodnje sobote 15. decembra med uradnimi urami od 9 do 13 v odsek za oblačilne nakaznice v I. nadstropju hiše na Ambroževem trgu št. 7, kjer je bil prej Mestni pogrebni zavod in vojaški urad ter je sedaj v pritličju tudi socialni urad. Po tem roku pa zamudniki nikakor več ne bodo mogli dobiti oblačilnih nakaznic, na kar vse upravičence izrecno opozarjamo.

Spominske knjige
si ogledite v
LIUDSKI KNJIGARNI in pri NIČMANU

Ljubljansko gledališče

Drama:
Sobota, 6. decembra: ob 14.30 zaključena predstava za Dopolavoro. — Ob 17 Sneguljčica. Mladinska predstava. Zelo znižane cene. Nastop svelega Miklavža s spremstvom.

Nedelja, 7. decembra: ob 14 Princeska in pastirček. Mladinska predstava. Zelo znižane cene. Nastop svetlega Miklavža s spremstvom. Ob 17.30 Dom. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 8. dec., ob 14: »Petrickove poslednje sanje«. Mladinska predstava. Zelo znižane cene. Nastop Miklavža s spremstvom. — Ob 17.30: »O, ta mladina!« Izven. Znižane cene.

Opera:
Sobota, 6. decembra: Sevillski brivec. Rec. premierski. Začetek ob 17.

Nedelja, 7. decembra: ob 10.30 Desetnica. Krstna predstava. Mladinska igra. Zven. — Ob 16 La Boheme. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 8. dec. ob 10.30 »Desetnica«. Mladinska igra. Izven. — Ob 16: »Madame Butterfly«. Izven.

Non rinunciate al piacere di Fumare!... Ma FUMATE nel modo migliore con ANICOTINA F.D.P.

Ne odpovejte se ugodju Kajenja!... ampak KADITE bolje z

FILTRO DENICOTINIZZANTE POLIVALENTE
Brevettato in tutto il mondo (Brevetto Italiano N. 384952)

PROTINIKOTINSKIM POLIVALENTNIM FILTRUM
patentiranim po vsem svetu (italijanski patent št. 384952)

Derivato da studi rigorosi dell'Eminente Chimico e Biologo Professore Dott. Comm. LUIGI BERNARDINI, Ispettore Generale Tecnico al Monopoli di Stato, Consigliere di Presidenza nell'Associazione Scientifica Internazionale del Tabacco, con Sede in Brema, Membro d'Onore del Centro Internazionale del Tabacco, con Sede in Roma, Membro del Consiglio Direttivo dell'Ente Nazionale per il Tabacco, ecc. ecc.

Autore della voce „Il Tabacco“ sull'Enciclopedia Treccani.

ANICOTINA F. D. P. è l'unico filtro che insieme alla nicotina elimina anche tutte le altre basi organiche e gli altri prodotti nocivi, quali l'ossido di carbonio e l'acido claidrico. Non altera il gusto, l'aroma e il profumo del fumo del tabacco, e ne conserva umidi i gas e i vapori.

Nelle migliori Rivendite di Generi di Monopoli e nei più importanti negozi di Articoli per Fumatori.

Quattro fra le più importanti Ditte in Italia, specializzate in Articoli per Fumatori, si procureranno il piacere di favorirvi al vostro domicilio, franco e raccomandato: uno elegante bochhino in galalite con il filtro, contro rimessa anticipata di L. 15.

Anche tre scatole di filtri di ricambio, ogni scatola 10 filtri, L. 15 (sempre franco e raccomandato).

Indirizzare richieste e rimesse a:

Ditta CARMIGNANI - 40, Via Colonna Antonina - ROMA
Ditta SAVINELLI - 2, Via Orefici - MILANO
Ditta SAVINELLI - 31, Galleria Mazzini - GENOVA
153, Portici XX Settembre - GENOVA
Ditta INSERRA - 206, Via Roma - NAPOLI

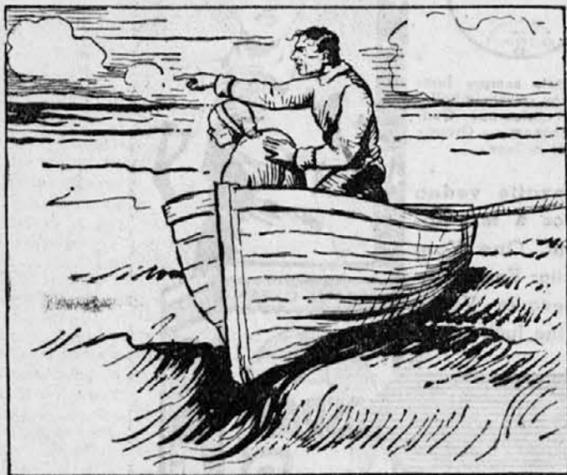
N. B. — I signori grossisti e rivenditori possono rivolgersi direttamente

N. B. — Gospodje razprodajaleci na debelo in drobno se lahko obrnejo na: ravnost na:

„ANICOTINA F. D. P.“ - Via Po, 4 Roma

Andrejčkov
Jože:**Zalost in veselje**Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

229.

Vse popoldne in vso ljubo noč sta sukala vesli in drugi dan prav tako. Tretje jutro je Aleš planil pokonci ter pokazal bel rob na obzorju. Bližala sta se kopnemu. Se bolj sta pritisnila z vesli.

230.

Kakšno veselje je prešinilo Aleša, ko so vrhovi gorá vedno bolj zrlji iz morja. Oprl se je ob rob čolna, se zagledal v zemljo pred sabo in vzdihnil: »Hvala Bogu, kmalu bova na suhem!«

231.

Sonce je z zadnjimi žarki zlatilo vrhove sivih, v nebo kipečih gorá, ko sta pririnila do suhega. Pa nikjer ni bilo pravega kraja za čez noč in ne sledu o človeških bivališčih. Sam pust, in prazen breg.

Oblaki nad Tihim morjem**Gospodarske in politične osnove tihomorskega problema**

Tiho morje je razburkano: ravno zdaj so na obzorju temeljna pogajanja med Japonsko in Združenimi državami, ki pa so hudo zapletena zaradi neizprosnih stališč obeh strank in docela nasprotnega osnovnega političnega pojmovanja sedanjih prilik okrog Tihiga morja.

Ravno zdaj se odločuje usoda: ali mir in upoštevanje pravic ali huda vojna na ogromnem prostoru, ki ga bomo geografsko še natančneje očrtali.

Za pravilno ocenitev napetosti v Tihem morju bomo naznačili nekaj bistvenih točk celotnega položaja, ki nevarno ogražajo življenjsko ravnovesje med dvema velikima silama:

1. **Prebivalstvo.** V južni in vzhodni Aziji živi 950.000.000 v tesnih mejah. Amerika, Kanada, Avstralija in Nova Zelandija so pa strogo prepovedale vsako aziatsko vseljevanje v njihova obširna in do velike mere neobdelana ozemlja. To protislovje se posebno jasno kaže v Avstraliji, kjer živi na prostoru, ki bi mogel prehranjovati 480.000.000 ljudi, samo 6.500.000 prebivalcev. V zvezi s tem je gotovo zanimivo, da je že pred leti celo časturburyški dekan dr. Johnson predlagal, naj bi tropsko severno Avstralijo odstopila Japonski. Brisbanski nadškof dr. Duhig pa je tedaj tudi zavetoval, naj bi bivše nemško kolonialno ozemlje Nove Gvineje, ki je danes pod avstralskim mandatom, vrnila Nemčiji, pa naj bi se obvezala, da bo Avstraliji pomagala v obrambi proti vdiranju rumenega plemena!

2. **Gospodarstvo.** Vsa tihomorska obala z ogromnim zaledjem, kjer je nagnetenih toliko milijonov človeških bitij, je izredno važno tržišče. V tem pogledu je začelno tržišče zlasti Kitajska, ki je zaradi kaotičnega političnega in gospodarskega stanja prisiljena, da uvaža ogromne količine popolnih izdelkov iz tujine. V tem je glavna točka globokega spora med Japonsko in Ameriko. Amerika namreč želi Japonsko docela izrinuti s teh tržišč, saj je njen celotni izvoz na Vzhod od l. 1913. pa do danes narasel za celih 1800%!

Nujno v zvezi s tem pa je tudi vprašanje surovin. Japonska je namreč kljub izredno marljivim delavskim silam zelo revna glede surovin. Uvažati mora kovine, olja, bombaž, les, premog in velike količine živil. S prisvojitvijo Mandžurije si je Japonska sicer pridobila ravno te dragocene surovine (zlatu, baker, srebro, svinec, magnezit, premog, železo, les in živila), da bi se v svojem prostoru lahko naravno razvila, a dokler je v sporu s Kitajsko, ki jo podpira in hujska Amerika, seveda Japonska ne more izkoristiti svoje prednosti

v popolni meri. To je eden izmed obkoljevalnih manevrov, o katerem je nedavno govoril japonski ministrski predsednik Tojo.

Kratka zgodovina velikih trenj

Trenja v Tihem morju so stara že celih dvajset let. Napetosti so skušali omiliti z različnimi pogodbami in dogovori. Tako pogodbo so sklenili l. 1922. kot sporazum devetih velesil (Amerika, Belgija, Francija, Italija, Japonska, Kitajska, Nizozemska, Portugalska, Velika Britanija), s katerim so se države podpisnice obvezale, držati se tako imenovane »politike odprtih vrat«, po kateri imajo vsi narodi enako možnost in pravico trgovanja in industrijskega udejstvovanja po vsej Kitajski.

Nato je prišlo še do washingtonske pogodbe petih velesil, ki naj bi zavrla pomorsko oboroževanje in je določila za Ameriko, Anglijo in Japonsko sorazmerje 5:5:5 kot osnovo sile za njihovo brodovje. V dopolnilni pogodbi v Londonu l. 1930. so sorazmerje nekoliko spremenili v prid Japonski.

Obkroževalna politika

A eno so pogodbe, drugo pa dejanja. Amerika je kljub podpisom nadaljevala svojo obkroževalno politiko, tako da se je Japonska morala odločiti za odločno ravnanje. To je pokazala z zasedbo Mandžurije in Džehola, Kitajska, ki bi morala iti roko v roki z Japonsko, da bi se azijska obal lažje organizirala proti ameriški hegemoniji, se je s svojim plemečkim sosedom rajši sprla.

Tako smo prišli do odločilnega političnega boja med Japonsko in Ameriko, ki se utegne vsak hip razplamteti v velik vojni požar.

Zanimive vojne postojanke

Vojna bi bila zaradi ogromnih razdalj 10.000 do 15.000 km posebno težka. Nekaj primerov: razdalja od San Franciscu do Jokohame preko ameriškega vojnega pristanišča Pearl Harbour pri Honoluluju znaša 10.200 km; od panamskega preliva pa do Pearl Harbourja 8700 kilometrov! V takih razdaljah bi ameriška mornarica prišla ob sapo.

Amerika si je svojo vojno pozicijo izgradila v obliki četverkotnika, ki ima središče v havajskem otočju z vojnim pristanom Pearl Harbour. A v tem središču je 50% prebivalcev japonske in kitajske krvi! Stranice tega četverkotnika pa se raztezajo od panamskega prekopa preko San Franciscu k pristanu Dutch Harbour na Aleutskih otokih. Od tu se vije črta k vojnemu pristanu Cavite pri Manili. Druga

dva kraka gresta od Manile proti Tetuili na Samoju in od tod k Panamskemu prekopolu. Na zveznici Panama-Manila leži Guam, najjužnejši otok Marianskega otočja.

Japonske silnice pa gredo od silno utrjene Boninskega otočja proti zahodu k obali latinske Amerike, kjer živi 100.000 Japoncev. Po Boninskem otočju pridemo k bivšim nemškimi južnomorskimi kolonijam, ki so pod japonskim mandatom. Zlasti važen pa je pri tem sklop azijskih sil, ki ga gradi Japonska in vključuje Mandžukuo, Tibet in Mongolijo. Z zasedbo Indokine pa si je Japonska zavarovala južni in zahodni bok. Poleg tega ne smemo pozabiti, da so tudi v Siamu trdne skupine, s fašističnimi ideali prežetih prebivalcev, ki se zavedajo škodljivega vmešavanja Združenih držav v azijska ozemlja.

S tem bi bil v kratkih potezah nakazan ves problem v Tihem morju, ki bo v kratkem prišel do rešitve tako ali tako.

Dva tisoč golov — kaj hočete več

Na Dunaju so ljubitelji nogometne igre, ki vodijo natančne sezname o rezultatih nogometnih borb domačih klubov. Zdaj so tem računarnem živci hudo napeti: Znamenito dunajsko moštvo Rapid je na tem, da bo prav kmalu zabilo svoj 2000 gol. Do tega nenavadnega števila, ki pa ne preseneča, ker so Rapidovi napadaleci vselej bili znani kot izborni strelci, jim manjka le še 13 golov. Zanimivo pa je pri tem, da je isti Rapid tudi na tem, da bodo njemu kmalu zabilo 1000. gol. Do tega manjkajo še trije goli. Poleg Rapida sta še Vienna in Admira, ki imata čast, da se jim je njihova mreža zatresla manj kot tisočkrat.

Računariji so zdaj sila radovedni, če se bo moštvo Rapida prej posrečilo doseči želeno število 2000 ali ponesrečilo, da bodo sami 1000. gol zabil v mrežo.

Človek more živeti tudi od samih slanikov

V Amsterdamu je te dni umrl neki 82-letni ribič. Umrjal je predvsem z lovom slanikov. Pri svojem delu pa je zadnjih 60 let jedel same slanike s kruhom. To je bila njegova edina hrana celih šest desetletij. »Če boš hotel dolgo živeti,« mu je dejal njegov stari oče, »pojej najmanj po 20 slanikov na dan!« Tega nasveta se je držal in je dočkal visoko starost. Tudi resno bolan ni bil nikdar v svojem življenju.

Svoje pogrebe je plačal

V Berlinu je pred dnevi umrl neki 72-letni možak, ki je zapustil svojevrstno oporoko. V njej je namreč določil, naj njegovo skromno zapuščino dobe le tisti, ki bi se udeležili njegovega pogreba. In res je prišlo na pogreb nič manj kakor 267

Goyaujeva knjiga o Kristusu

Te dni je v Franciji izšla knjiga »Le Christ« (Kristus), ki jo je spisal pred kratkim umrl slovit pisatelj George Goyau. Kot uvod prinaša knjiga papeževno pismo, ki ga je Pij XII. poslal vdovi slavnega pisca.

Premnogim znani publicist grof Vladimir d'Ormesson je ranjkuemu posvetil krasen članek v listu »Figaro« in v njem razodel postanek omenjene knjige.

D'Ormesson pripoveduje, da je neki založnik naprosil G. Goyauja, naj bi napisal knjigo za njegovo zbirko verskih spisov, namenjeno nevernikom. Stari Goyau se je branil: »Vid se mi je tako hudo poslabšal, da ne morem več pregledati svojih zapiskov.« Založnik pa je vendar vztrajal v prošnji. Nato je Goyau nekaj časa razmišljal in mu dejal: »Edino, kar vam lahko napišem, bi bila o Kristusu, to bi lahko narekvalo brez zapiskov.«

Kristu je nastala knjiga, ki je zdaj izšla po smrti pisateljevi.

Kralj tanga je umrl

Pred nekaj tedni je v glavnem mestu Argentini Buenos Airesu umrl kralj tanga. Tako se je imenoval Kazimir Ain. Ko je bil še mlad, je bil občinski uradnik. Kasneje pa je v sebi začutil plesno žilico. Dobro je zaslужil, a žilica ga je gnala še naprej. Prišel je tudi v Pariz, kjer je dobil prvo nagrado pri velikem plesnem turnirju. Tango je tedaj osvojil svet. V Parizu je potem odprl svoj lokal in Ain je sam plesal v njem. Postal je kralj tanga. Ko se je potem čez leta vrnil v domovino, ga je zdaj doletela smrt pri neki prometni nesreči.

Meso so našli na dnu morja

Se vsem so v živem spominu velike bitke, ki so v preteklem letu divjale okrog norveškega pristanišča Narvika. Pristaniške naprave so bile ponovno hudo bombardirane. Zadele so bile tudi lope obširnih skladišč in mnogo blaga je šlo na dno morja.

Zdaj se je narviški preskrbovalni urad odločil, da s potapljači skuša dvigniti potopljene »zaklade«. In res niso bile malenkosti, kar se je potapljačem posrečilo spraviti na površje: našli so namreč ogromno zalogo mesa, ki so jo brž dvignili. Čeprav je meso bilo v morju skoraj leto dni, se je izvrstno ohranilo. Preiskava je pokazala, da je prav tako okusno ko sveže osojeno meso.

Vsa mesna zaloga je prišla po naročilu narviških mesarjev iz Amerike l. 1939, in so jo zdaj začeli prodajati navdušenemu prebivalstvu.

pogrebecev. Ko pa so pokojnika pokopali, so pogrebecem razdelili pokojnikovo zapuščino. Vsak izmed pogrebecev je dobil le malo, kajti zapustil je komaj nekaj več kakor 1000 mark.

DOBRI STARI ČASI

Kakor daje bolnik pri preiskavi, ko zdravnik previdno vprašuje in tiplje, da bi našel skrito, boleče mesto, vedno krajše odgovor, čimbolj se bliža preiskavajoča roka razbolelemu mestu, in se tu trepetaje umakne, ko je sama zadela ob rano, tako so tudi odgovori gospe Ceccove bili vedno krajši in previdnejši. In pri tistem »toda«, ki jo je zadel v živo, je nemudoma vprašala: »Še kosček torte, gospod kontrolor? Spekla so jo moja dekleta!«

Pasotti je v dnu srečal »njena dekleta« in njihovo torto iz medu, testa in mandljev. Toda zdelo se mu je umestno, da pogoltno še kosček. In še enkrat je potem potipal in udaril na prejšnjo struno.

»Nič ne vem, prav nič ne vem,« je vzdihnila gospa Ceccova. »Skušajte govoriti s Puttinijem! Z gospodom Giacomo! Mene pa nikar nič ne sprašujte!«

Z spet! Pasottiju je začel obraz ob misli, da ima nesrečnega gospoda Giacoma v krempljih. Tako morajo žareti oči jastreb, ki se veseli, da bo zgrabil žabico in jo držal za zabavo v svojih krempljih. Kmalu potem je odšel, zadovoljen z vsem, razen s tisto torto, ki mu je ležala v želodcu težko ko ilovica.

— ★ —

Puttinijeva hiša je bila z majhnim gospodarskim čelom podobna malemu, staremu gospodarju, ki je vladal v njej v fraku in z veliko, belo ovratnico. Stala je malo nižje od ponosnega, težkega poslopja Pasottijevega, ob cesti, ki drži do Spodnjega

26 Albogasia. Popoldne okoli petih je šel jastreb s škodoželjnim obrazom tja. Potrkal je na vrata in poslušal. Doma je, doma je, nesrečna žabica. Kakor ponavadi se je pripravil s hudobno služkinjo. Pasotti je potrkal močnejše.

»Odprti!« je ukazal gospod Giacomo. Pa Marjana ni hotela slišati o tem, da bi šla dol in odprla.

»Odprti, odprti! Gospodar, jaz sem.« Vse zaman. Pasotti je potrkal znova, tolkel ko kladivo.

»Za vruga, kdo je vendar tu?« je zakričal Puttini in prišel težko sopeč odpirati. »O, cenjeni gospod kontrolor!« je rekel, mežikal z očmi in slovesno namršil obrvi. »Oprostite mi! Ta nesrečna dekla! Saj ne vem več, kje imam glavo! Ne morem vam povedati, kaj se se vse godi v tej hiši.«

»Saj ni nič res!« je kričala Marjana od zgoraj.

»Molči!«

In zdaj je začel pripovedovati gospod Giacomo o svojih križih in težavah. Moral pa je pri tem skozi pobijati ugovore nevidne dekle.

»Pomislite, danes zjutraj grem v Lugano. Vrnem se domov nekako ob treh. Pri vratih, poglejte, tu so še kapljice — molči! — Nisem se zmenil za to in sem šel naprej. Prišel sem do stopnice, da bi šel v kuhinjo. Spet vidim kapljice. — Tiho! — Kaj neki je razlila? sem rekel. Sklonil sem se in podrgnil s prstom po tleh; spoznal sem, da je mastno, zaduhal sem, da je olje, tedaj sem šel za kapljicami. Tipal sem in vohal, tipal in vohal. Samo olje, cenjeni gospod kontrolor. Možno je dvojno, ali je prišlo, ali pa je odšlo, sem rekel. Če je prišlo v hišo, ga je moral prinesiti oskrbnik, in potem morajo za kapljicami, ki so pred vrati, priti še druge vse gor do vrha; ako pa je bilo odneseno iz hiše, potem ga je ta nesrečna ženska — molči že enkrat! — odnesla k sv. Mametti naprodaj in kapljice se morajo ponavljati spodaj. Obrnil sem se in šel za kapljicami, kar lepo za njimi in prišel do vrat. Cenjeni gospod kontrolor, kapljice drže k vratom. Ta ženska...«

Po teh besedah se je dekl sprostil jezik kakor pro pri budilki, in noben »molči« ni mogel več zadušiti glasnega toka jeznih besedi. Tudi Pasotti je poskušil in ker se mu ni posrečilo, se je razjezil še sam. »O, ničvrednica!« ji je zaklical, in prišlo so ostre besede. Vsako izmed njih je spremljal gospod Giacomo s tihim mrmranjem, porojenim iz hvaležnosti.

»Res je, jezičnica, izborna, kako sem vam hvaležen. Tako je, čarovnica, prav tako, ti nehvaležnica, vse je tako, gospod. Kako sem vam hvaležen, cenjeni gospod kontrolor, zares hvaležen.«

Ko se je zdelo, da se je Marjana izkričala in utihnila, je rekel Pasotti gospodu Giacomo, da mora govoriti z njim. »Ne vem, kje se me drži glava,« je odgovoril možiček. »Morate mi oprostiti, zelo slabo mi je.«

»Ne vem, kje se me drži glava, ne vem, kje se me drži glava,« je spet oživela Marjana in ga oponašala. »Če sami tako pravite, potem ste pač zgubili glavo pončci, ko ste spremljali ženske na Castello.«

»Molči!« je zakričal Puttini. Pasotti pa je z vražjo škodoželjnostjo vprašal: »Kako, kako, kako pravite?« Ko pa je videl, da je ves iz sebe od jeze, ga je prijel pod roko. Tolažil ga je z ljubeznivimi besedami in ga peljal na svoj dom. Poklical je ženo, da bi nesrečno žrtev potolažil ter jo polagoma dobil v svoje kremplje, ter je pripravil tarok za tri.

— ★ —

Če je gospa Barbora igrala slabo, potem je gospod Giacomo, ki je premišljal, računat in sopihal, še slabše. Bil je zelo boječ igralec in se ni upal nikoli igrati sam proti onima dvema. Danes pa komaj, da je sedel k igri, je že držal v rokah tako dobre karte, da se ga je lotil čuden pogum; napovedal je igro.

»Bog ve, kakšno igro ima,« je mrlral Pasotti. »Nič ne povem... Nič ne povem... Moji menihi hodijo na sprehod tiho, v copatah.«